

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ฝ่ายวิเคราะห์นโยบายและแผน สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลรอบเมือง

ที่ รอ ๓๕๔๐๑/

วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง การประเมินความเสี่ยงทุจริต ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘

เรียน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลรอบเมือง

เรื่องเดิม

ด้วยปัจจุบันนี้ความเสี่ยงด้านการทุจริตซึ่งมีปัญหามาจากสาเหตุต่างๆ การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ไข ปัญหาการทุจริตซึ่งเป็นหน้าที่ของส่วนราชการ และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมกันต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ การจัดการความเสี่ยงจะช่วยให้เป็นหลักประกันระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริตหรืออาจ ลดน้อยลงเพราะได้มีการป้องกันการทุจริตล่วงหน้าไว้ โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำซึ่งไม่ใช่การเพิ่ม ภาระงานแต่อย่างใด องค์การบริหารส่วนตำบลรอบเมือง เป็นองค์กรที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐ ให้บริการภายใต้กรอบธรรมาภิบาล โดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเพื่อลดปัญหาการทุจริต ตามคำสั่ง คณะ รักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๙/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการการป้องกัน การทุจริตและ การแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ ที่กำหนดให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐโดย มุ่งเน้นการสร้าง ธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนในการตรวจสอบเฝ้า ระวังเพื่อสกัดกั้นไม่ให้ เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ข้อเท็จจริง

องค์การบริหารส่วนตำบลรอบเมือง จึงได้จัดทำการประเมินความเสี่ยงในการดำเนินงาน หรือการปฏิบัติ หน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตหรือก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับ ผลประโยชน์ส่วนรวมของ หน่วยงาน ของแต่ละสำนัก/กอง เพื่อหาแนวทางและมาตรการในการป้องกันการ ทุจริตที่อาจเกิดขึ้นเพื่อจำแนก ระดับความเสี่ยงของแต่ละโครงการ/กิจกรรม

ข้อพิจารณา

เมื่อทำการประเมินแต่ละส่วนงานแล้ว พบว่า การปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ และงานบริหารงาน บุคคล เป็นงานที่เสี่ยงต่อการทุจริตของเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลรอบเมือง จึงได้ มีมาตรการและแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้ ๑. เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ในการจัดทำเอกสารเพื่อเสนอขออนุมัติ อนุญาต ต้องจัดทำรายงานผลการตรวจสอบพร้อมแนบเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้ครบถ้วนตามระเบียบกฎหมายเพื่อ ประกอบการเสนอผู้บริหารพิจารณาอนุญาต ๒. ตรวจสอบเอกสารหลักฐานประกอบคำขอ ๓. จัดให้มีการ ประชาสัมพันธ์การรับสมัครพนักงานผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ตามช่องทางต่างๆ ๔. ห้ามเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ในการรับ

สมัครพนักงานเรียกรับผลประโยชน์ในการรับพนักงานเข้าทำงาน ๕. หากมีการฝ่าฝืนหรือกระทำผิดตามแนวทางปฏิบัติดังกล่าวจะต้องได้รับการพิจารณาทางวินัยตามระเบียบข้อบังคับ

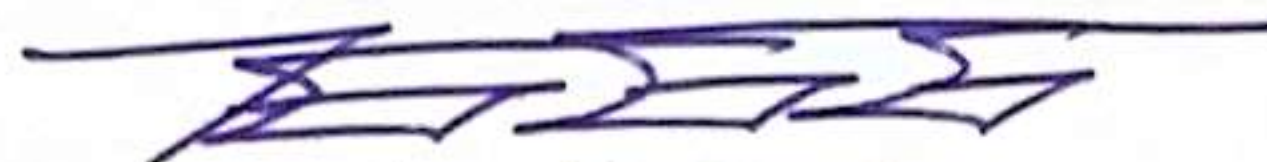
จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

(นางสาวพัชรญา ตอเสนา)

หัวหน้าฝ่ายวิเคราะห์นโยบายและแผน

ความเห็นของหัวหน้าสำนักปลัด.....
.....

(นายไพฑูรย์ วงศ์คำจันทร์)

หัวหน้าฝ่ายกฎหมาย รักษาการแทน

หัวหน้าสำนักปลัด

ความเห็นของรองปลัด อบต.
.....

(นางกิตติมา แก้วกิตติ)

รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลรอบเมือง

ความเห็นของปลัด อบต.
.....

(นางกิตติมา แก้วกิตติ)

รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล รักษาการแทน

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลรอบเมือง

ความเห็นของนายก อบต.
.....

(นางจิราพร เกษมทรัพย์)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลรอบเมือง

การประเมินความเสี่ยงทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘

องค์การบริหารส่วนตำบลรอบเมือง

อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด

คำนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่าง ๆ ที่ค้นหาต้นตอที่แท้จริงยาก ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าส่วนราชการ และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

องค์การบริหารส่วนตำบลรอบเมือง ในฐานะผู้รับผิดชอบในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของหน่วยงานของรัฐ จึงได้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในองค์การบริหารส่วนตำบลรอบเมือง โดยคัดเลือกกระบวนการ จำนวนกระบวนการตามกรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริตใน ๓ ด้าน คือ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ และความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรของรัฐ รวมทั้งกำหนดมาตรการกิจกรรม แนวทางในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์การบริหารส่วนตำบลรอบเมือง และจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพต่อไป

ฝ่ายวิเคราะห์นโยบายและแผน
สำนักงานปลัด
องค์การบริหารส่วนตำบลรอบเมือง

สารบัญ

คำนำ

ส่วนที่ ๑ ประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑

-ความเสี่ยงการทุจริต

๑

-วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงทุจริต

๑

-การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

๑

-องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

๑

-ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑

-การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๒

-การระบุความเสี่ยง

๒

-การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

๗

-เมทริกส์ระดับความเสี่ยง

๘

-การประเมินการควบคุมความเสี่ยง

๑๐

-แผนบริหารความเสี่ยง

๑๑

ภาคผนวก

ตัวอย่างรูปแบบการทุจริต

๑๓

ฝ่ายวิเคราะห์นโยบายและแผน
สำนักงานปลัด
องค์การบริหารส่วนตำบลรอบเมือง

สารบัญตาราง

ตารางที่ ๑ ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

๔

ฝ่ายวิเคราะห์นโยบายและแผน
สำนักงานปลัด
องค์การบริหารส่วนตำบลรอบเมือง

ส่วนที่ ๑

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑. ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

๒. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต : เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการระบบ หรือ แนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

๓. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นในลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยง เป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ Post-Decision

๔. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดัน หรือแรงจูงใจ Opportunity หรือ โอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุมกำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎี สามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

๕. ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

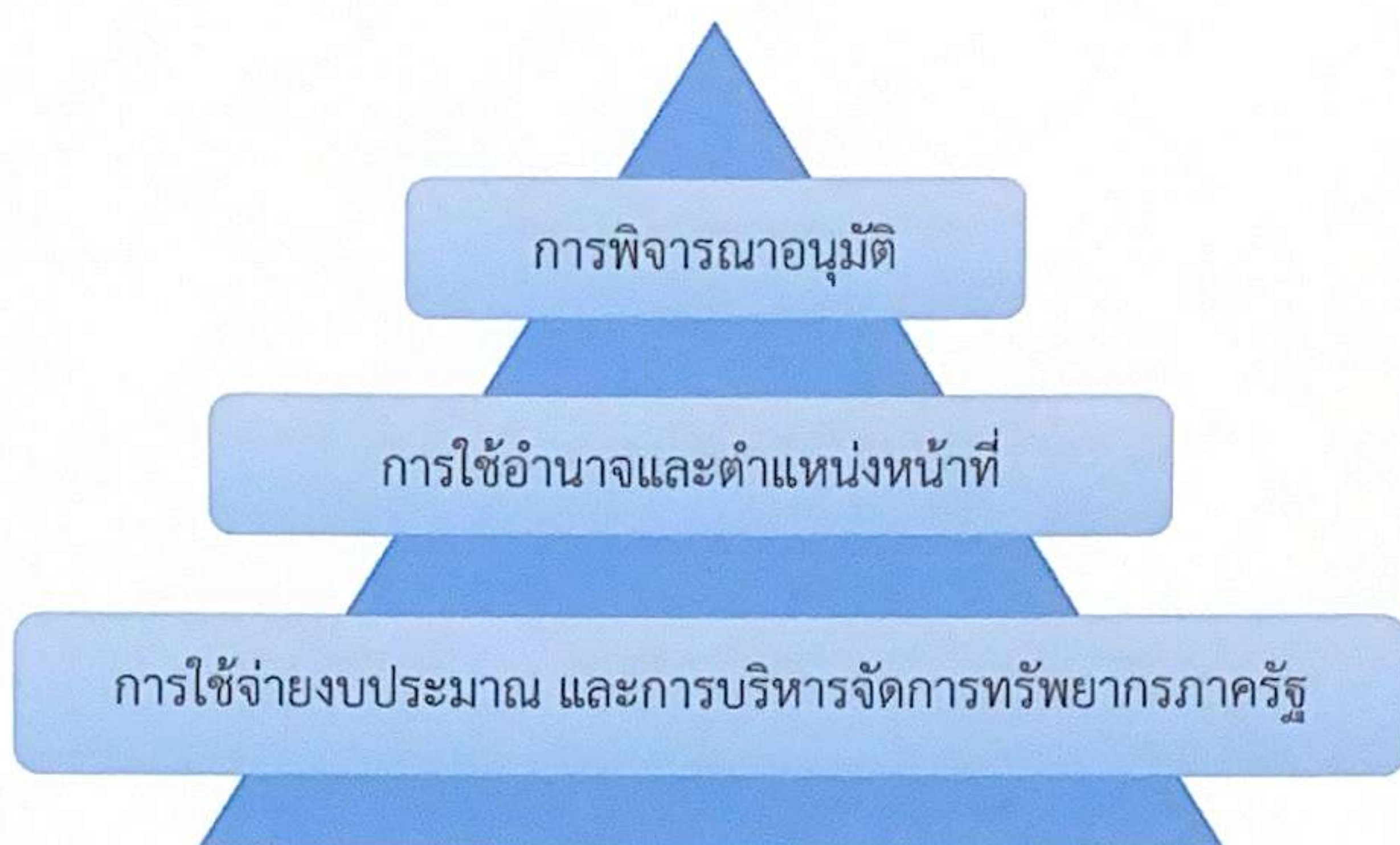
แบ่งประเภทความเสี่ยงการทุจริต ออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๕.๑ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ภารกิจให้บริการประชาชน หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)

๕.๒ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและทำหน้าที่

๕.๓ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการ

ทรัพยากรภาครัฐ

๖. การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ดังนี้

๑. การระบุความเสี่ยง

๒. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

๓. เมตริกส์ระดับความเสี่ยง

๔. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง

๕. แผนบริหารความเสี่ยง

๑. การระบุความเสี่ยง (Risk)

ขั้นตอนที่ ๑ นำข้อมูลที่ได้จากขั้นเตรียมการในสำรวจรายธรรมะตั้งตอน แนวทางหรือมที่ การปฏิบัติงานของกระบวนการที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งในขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น ย่อม ประกอบไปด้วยขั้นตอนย่อย ในการระบุความเสี่ยงตามขั้นตอนที่ ๑ ให้ทำการระบุความเสี่ยงอธิบายรายละเอียด รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงเฉพาะที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น และในการประเมินต้องคำนึงถึงความเสี่ยงใน ภาพรวมของการดำเนินงานเรื่องที่จะทำการประเมินด้วย เนื่องจากในกระบวนการปฏิบัติงานตามขั้นตอนอาจ ไม่พบความเสี่ยง หรือโอกาสเสี่ยงต่ำ แต่อาจพบว่ามีความเสี่ยงในเรื่องนั้น ๆ ในการดำเนินงานที่ไม่ได้อยู่ในขั้นตอนก็ เป็นได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานจะมีมาตรการป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้ว นำข้อมูล รายละเอียดดังกล่าวลงในประเภทของความเสี่ยงซึ่งเป็น Known Factor หรือ Unknown Factor

Known Factor	ความเสี่ยงทั้งปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามี โอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำหรือมีประวัติ มีตำนานอยู่แล้ว
Unknown Factor	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น (คิดล่วงหน้า ดันไปก่อนใช้ เสมอ)

เทคนิคในการระบุความเสี่ยง หรือค้นหาความเสี่ยงการทุจริตด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ขององค์การบริหารส่วนตำบลรอบเมือง
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ประเด็นความเสี่ยงการ ทุจริตในประเด็นที่ เกี่ยวกับการรับสินบน	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับ ความ เสี่ยง	วิธีการในการบริหาร จัดการความเสี่ยง	หมายเหตุ
๑. การอนุมัติ อนุญาตตาม พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณา อนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต อาจมีเจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ขออนุญาต บางรายที่มีคุณสมบัติไม่ถูกต้อง ครบถ้วน ตามหลักเกณฑ์	สูง	๑. เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ในการ จัดทำเอกสารเพื่อเสนอขออนุมัติ อนุญาต ต้องจัดทำรายงานผล การตรวจสอบพร้อมแนบ เอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้ ครบถ้วนตามระเบียบกฎหมาย เพื่อประกอบการเสนอผู้บริหาร พิจารณาอนุญาต ๒. ตรวจสอบเอกสารหลักฐาน ประกอบคำขอ ๓. หากมีการฝ่าฝืนหรือกระทำ ความผิดตามแนวทางปฏิบัติ ดังกล่าวข้างต้นจะต้องได้รับการ พิจารณาทางวินัยตามระเบียบ ข้อบังคับ	
	เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมีการรับสินบน เพื่อให้ การอนุมัติ อนุญาต ผ่านหลักเกณฑ์การ อนุมัติ อนุญาต	สูง	๑. เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ในการ จัดทำเอกสารเพื่อเสนอขออนุมัติ อนุญาต ต้องจัดทำรายงานผล การตรวจสอบพร้อมแนบ เอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้ ครบถ้วนตามระเบียบกฎหมาย เพื่อประกอบการเสนอผู้บริหาร พิจารณาอนุญาต ๒. ตรวจสอบเอกสารหลักฐาน ประกอบคำขอ ๓. หากมีการฝ่าฝืนหรือกระทำ ความผิดตามแนวทางปฏิบัติ ดังกล่าวข้างต้นจะต้องได้รับการ พิจารณาทางวินัยตามระเบียบ ข้อบังคับ	

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการรับสินบน	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	หมายเหตุ
๒. การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ	การรับของขวัญของฝากจากบุคคลที่มาติดต่อขอรับบริการ	ต่ำ	มาตรการไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy)	
	กำกับดูแล ข้อกฎหมายการจำหน่ายสินค้าในที่สาธารณะและการจัดระเบียบทางสาธารณะ	ต่ำ	มีนโยบายของผู้บริหารและชัดเจนและระเบียบควบคุมการปฏิบัติ	
	การใช้อำนาจโดยมิชอบในการเรียกรับผลประโยชน์ในการตรวจรับงาน การตรวจเอกสารเพื่อพิจารณาอนุญาต	ต่ำ	๑. มีการตรวจสอบการปฏิบัติงานตามนโยบายการต่อต้านการทุจริต ๒. มีมาตรการตรวจสอบการใช้ดุลยพินิจให้เป็นไปตามกฎหมายข้อปฏิบัติระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ๓. ส่งเสริมการปฏิบัติงานการใช้อำนาจตามกฎหมายให้เป็นไปตามระเบียบราชการ	
๓. การบริหารงานบุคคล	การเรียกรับเงินหรือผลประโยชน์ เพื่อรับพนักงานเข้าทำงาน	สูง	๑. จัดให้มีการประชาสัมพันธ์การรับสมัครพนักงานผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ตามช่องทางต่างๆ ๒. ห้ามเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ในการรับสมัครพนักงานเรียกรับผลประโยชน์ในการรับพนักงานเข้าทำงาน ๓. หากมีการฝ่าฝืนหรือกระทำผิดตามแนวทางปฏิบัติดังกล่าวข้างต้นจะต้องได้รับการพิจารณาทางวินัยตามระเบียบข้อบังคับ	

ประเด็นความเสี่ยงการ ทุจริตในประเด็นที่ เกี่ยวกับการรับสินบน	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับ ความ เสี่ยง	วิธีการในการบริหาร จัดการความเสี่ยง	หมายเหตุ
๔. การจัดซื้อจัดจ้าง	คณะกรรมการการตรวจการจ้าง ไม่ได้ ออกไปดูสถานที่ก่อสร้าง แต่จะมีการ เจรจากับผู้รับเหมาโดยใช้ข้อมูลตามที่ ผู้รับเหมาแจ้ง แล้วจึงไปดำเนินการ ตรวจรับงานก่อสร้าง	สูง	ยึดถือระเบียบกฎหมายที่ เกี่ยวข้องในการจัดซื้อจัด จ้าง	

หมายเหตุ : กรณีหน่วยงานที่ไม่มีการกิจการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการ
พิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ให้ระบุว่า “ไม่มีความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการรับทรัพย์สินใน
กระบวนการงานอนุมัติ อนุญาต เนื่องจากไม่มีการกิจการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘”